

РЕШЕНИЕ

№ 163

гр. Пловдив, 02.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XVI СЪСТАВ, в публично заседание на
единадесети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Росица Т. Кюртова

при участието на секретаря Мая В. Крушева
като разгледа докладваното от Росица Т. Кюртова Търговско дело №
20225300900398 по описа за 2022 година

Предявени са обективно съединени иски с правно основание чл.432, ал.1 КЗ и
чл.86, ал.1 ЗЗД.

Ищецът „ЛАЙТ ХАУС“ООД, ЕИК 160118335, седалище и адрес на управление
гр.Пловдив, ул.“Рая“ №64, представлявано от Г.Щ.Ф. и Щ. Г. Ф., чрез пълномощник адв.М.
М., съдебен адрес **, твърди, че на 26.03.2022 г. около 9,30 ч. на кръстовището между *** и
** се е състояло пътно-транспортно произшествие, причинено виновно от водача на
л.а.Опел Вектра с рег.№*** Н. Ф., която не е спряла на знак Б2 „Стоп“ и не е осигурила
предимство на движещия се по пътя с предимство л.а. Инфинити Кю 30 С с рег.№***,
собственост на ищеца, в резултат на което е настъпил удар между двата автомобила с
последвали от това множество щети по лекия автомобил на ищеца. За произшествието е
съставен съответен протокол. Към този момент гражданската отговорност за причинени
вреди при управление на л.а.Опел Вектра с рег.№*** е била застрахована от ответника,
който е уведомен от ищеца за настъпилото застрахователно събитие на 28.03.2022 г.
Ответникът е извършил оглед на увредения автомобил, за което е съставен опис-заключение
на констатираните щети. Ищецът е получил оферта за стойността на подлежащите на
подмяна части, детайли и агрегати от трето лице, описани подробно в исковата молба по вид
и цена. Общата стойност на ремонта възлиза на сумата 29 584,99 лв. Стойността на труда за
извършване на авторемонтните операции възлиза на 7 500 лв., съответно общият размер на
необходимите за поправяне на вредите от застрахователното събитие средства е 37 084,99
лв. Въз основа на така изложените обстоятелствени твърдения, в исковата молба е
формулирано искане ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата 37 084,99 лв.,

представляваща обезщетение за претърпени от ищеца имуществени вреди, ведно със законна лихва от 28.03.2022 г. (датата на отправяне на обезщетителна претенция до застрахователя) до окончателното плащане. С определение от открито съдебно заседание на 17.01.2023 г. е допуснато изменение на иска чрез намаляването му по размер, след което от ищеца се претендира обезщетение в размер 23 545,80 лв., ведно със законна лихва от 28.03.2022 г. до окончателното плащане. Претендират се деловодни разноски.

Ответникът „ЗД БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482, седалище и адрес на управление гр.София, бул.“Джеймс Баучер“ №87, представлявано от С.С.П. и К.Д.К. оспорва исквете. Не оспорва наличието на застрахователно правоотношение за л.а.Опел Вектра с рег.№*** към датата на настъпване на процесното ПТП. Оспорва соченото от ищеца произшествие да е настъпило по твърдения от него механизъм, респективно водачът на застрахованото превозно средство да е нарушил правилата за движение по пътищата и да е причинил със свое противоправно поведение твърдените от ищеца вреди. Евентуално прави възражение за съпричиняване на вредите от страна на ищеца, изразяващо се в управление на МПС с несъобразена с интензивността на движението и с пътната обстановка скорост. Възражава и по размера на претендираното обезщетение, като го счита за необосновано и прекомерно завишен. Развива подробни съображения в тази насока, като твърди, че е определил и изплатил на ищеца застрахователно обезщетение в размер 12 940,20 лв., достатъчен за овъзмездяване на необходимите ремонтно-възстановителни работи.

В допълнителната искова молба се възражава, че вината при деликтната отговорност се презумира. Възражава се да е налице съпричиняване на вредите от водача на увредения автомобил, който се твърди, че е спазил правилата за движение по пътищата. Ищецът признава, че е получил от ответника частично дължимото обезщетение, като изтъква, че плащането е извършено на 13.07.2022 г. – след датата на исковата молба, поради което ответната страна дължи на ищеца всички разноски за водене на делото. Възражава още, че посочените от ответника в представената от него „Калкулация на щета“ стойности за нови части и ремонтни дейности не отговарят на действителните такива.

В отговора на допълнителната искова молба се поддържат направените с първоначалния отговор възражения.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено от фактическа страна следното:

Установява се от приложения по делото протокол за ПТП №1756574, че на 26.03.2022 г. в 09,30 ч. е посетено местопроизшествие в гр.Пловдив, на кръстовището между *** и **. Като участници в произшествието са констатирани: участник 1 – лек автомобил Опел Вектра с рег.№*** с водач Н. Ф., и участник 2 – лек автомобил Инфинити Кю 30С с рег. №***, управляван от А.Ф., собственост на „ЛАЙТ ХАУС“ ООД, ЕИК 160118335. В протокола са отразени следните обстоятелства и причини за ПТП: “Участник 1 не съобразява своето поведение с пътен знак Б2 (спри, пропусни движещите се по пътя с предимство), не спира и отнема предимството на движещия се по пътя с предимство участник 2, като реализира ПТП с материални щети“. Отбелязано е в протокола, че спрямо

участник 1 е взето административно отношение.

Установява се, че е издадено наказателно постановление №22-1030-002689/28.04.2022 г., с което на Н. М. Ф., ЕГН *****, от ** е наложено наказание глоба в размер 200 лв. за това, че на 26.03.2022 г. в гр.Пловдив, на кръстовището между *** и **, като водач на л.а.Опел Вектра с рег.№*** не е спазила пътния знак Б2 (Спри! Пропусни движещите се по пътя с предимство!) и е отнела предимството на движещия се по пътя с предимство, обозначен със знак Б3, л.а.Инфинити Кю С с рег.№***, като е допуснала ПТП с материални щети. Наказателното постановление е връчено на нарушителя на 20.06.2022 г., няма данни да е било обжалвано. Установява се, че на л.а.Инфинити, участвал в горното произшествие, е извършен годишен преглед на 22.10.2021 г., като според приетото по делото удостоверение автомобилът е технически изправен към посочената дата.

Признато е за безспорно в отношенията между страните, а това е удостоверено и в горечитирания констативен протокол, че за лек автомобил Опел Вектра с рег.№** е сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите с ответното дружество, с период на покритие, обхващащ деня на пътнотранспортното произшествие.

Установява се, че ответното дружество е сезирано с извънсъдебна претенция от ищеца на 28.03.2022 г. (л.72). На 28.03.2022 г. е изготвен от застрахователя опис на щетите по л.а.Инфинити, собственост на ищеца (л.73 и сл.). Описани са 48 части за подмяна и осем части – за боядисване.

Установява се, че за ремонта на автомобила, в т.ч. демонтаж на двигател; качване на дозер; изправяне на деформирано купе (предна част); подмяна на части (без стойността на частите); боядисване кош двигател и др.детайли, е изготвена оферта от „Г. автосервиз“ЕООД на стойност 7 500 лв. (л.14).

Изготвена е от застрахователя калкулация на щета, според която частите за подмяна по автомобила са оценени на общо 12 060,28 лв., а трудът за ремонт е оценен на общо 879,92 лв. Общата стойност от 12 940,20 лв. е изплатена на ищеца на 13.07.2022 г., видно от платежния документ на л.26.

Относно механизма на процесното произшествие са събрани гласни доказателства. От показанията на свидетелите Н. Ф. и А.Ф., управлявали автомобилите, участвали в произшествието, се установява, че св.Ф. е управлявала л.а.Опел Вектра, като навлизайки в процесното кръстовище не е съобщила знака Б2, задължаващ я да осигури предимство, продължила движението си, при което е настъпил удар с л.а.Инфинити, управляван от св.Ф. по пътя с предимство. Последният автомобил бил ударен в предната му част, цялата му предна част била смачкана. На място дошла „Пътна помощ“, за да вдигне повредения автомобил.

Приети са основно и допълнително заключение на автотехническа експертиза, според които повредите по л.а.Инфинити Q30S съответстват на удар в предната част на автомобила, какъвто е настъпил при процесното ПТП. Произшествието се е случило така, както съобщават свидетелите. Водачът на л.а.Инфинити Q30S е нямал техническа

възможност да избегне произшествието. Водачът на л.а.Опел Вектра е могъл да избегне удара, ако бе спрял, за да пропусне другия автомобил. Няма данни л.а.Инфинити Q30S да е бил в гаранция към датата на ПТП. Средната пазарна стойност на същия автомобил към датата на произшествието е 37 202 лв., а пазарната стойност на ремонта за възстановяване на описаните от застрахователя повреди е 36 381 лв., включваща стойност на части за подмяна от оторизиран сервиз и труд. Стойността на ремонта с алтернативни части (такива, които не се доставят от официалния вносител) е 26 712 лв. В съдебно заседание вещото лице уточнява, че в случая е налице т.нар. "тотална щета", тъй като стойността на ремонта надхвърля 70 % от стойността на автомобила. Според допълнителното заключение средната пазарна стойност на автомобили, подобни на процесния л.а.Инфинити, след ПТП с удар в предната част е 8 204 лв. В съдебно заседание вещото лице уточнява, че последната цена касае автомобили с непрекрата регистрация.

Установява се, че в хода на настоящия процес – на 26.01.2023 г., е прекратена регистрацията на л.а.Инфинити Q30S, собственост на ищеца. С договор за покупко-продажба от 01.03.2023 г. автомобилът е продаден на „АЛГАСИ“ООД-Автоморга, гр.Пещера, за сумата 1 920 лв. Според удостоверението на л.174 автомобилът е предаден в център за разкомплектоване на 01.03.2023 г.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Съгласно чл.498, ал.3 КЗ увреденото лице може да предяви претенцията си за плащане пред съда само ако застрахователят не е платил в срока по чл.496 КЗ (три месеца от предявяване на претенцията), откаже да плати обезщетение или ако увреденото лице не е съгласно с размера на определеното или изплатеното обезщетение.

В конкретния случай се установява и няма спор, че застрахователят е бил сезиран извънсъдебно, но не е определил и изплатил обезщетение на ищеца в законоустановения 3-месечен срок. Следователно процедурата за доброволно уреждане на спора е приключила без удовлетворителен за последния резултат, което прави прекия иск по чл.432 КЗ допустим.

Съгласно чл.432 КЗ увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „ГО“. В тази връзка се констатира, че между ответника и собственика на лек автомобил Опел Вектра с рег.№** е възникнало валидно застрахователно правоотношение по договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, по силата на който застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди. Съгласно чл.477, ал.2 КЗ по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите застраховани са собственикът, ползвателят и държателят на моторното превозно средство, за което е налице валидно сключен застрахователен договор, както и всяко лице, което извършва фактически действия по управлението или ползването на моторното превозно средство на законно основание. Съответно трети ползващи се от застраховката лица са всички лица, с изключение на лицето,

което отговаря за причинените вреди – чл.477, ал.3 КЗ.

В рамките на срока на действие на застраховката е настъпило застрахователно събитие – възникнала е отговорност на водача на застрахования автомобил за вреди, в резултат от причинено от същия пътнотранспортно произшествие. Елементите от фактическия състав на непозволеното увреждане се установяват по несъмнен начин от събраните доказателства и това са: противоправно поведение на делинквента, вреди, причинна връзка между противоправното поведение и вредите, както и вина на прекия причинител. От всички събрани по делото доказателства – протокол за ПТП, свидетелски показания и съдебно-техническа експертиза, се установява по неоспорим начин, че автомобилът на ищеца е бил увреден в следствие автомобилна катастрофа, причинена виновно от св.Ф.. Последната се е движела по път без предимство и, навлизайки в посоченото по делото кръстовище, не е осигурила предимство на св.Ф., която по същото време е управлявала увредения автомобил по пътя с предимство. Нарушена е разпоредбата на чл.50, ал.1 от Закона за движение по пътищата, според която на кръстовище, на което единият от пътищата е сигнализиран като път с предимство, водачите на пътни превозни средства от другите пътища са длъжни да пропуснат пътните превозни средства, които се движат по пътя с предимство, както и разпоредбата на чл.47 ЗДВП, според която водач на пътно превозно средство, приближаващо се към кръстовище, трябва да се движи с такава скорост, че при необходимост да може да спре и да пропусне участниците в движението, които имат предимство. Следователно поведението на св.Ф. е противоправно. В резултат от това поведение е настъпил удар между двата автомобила с увреждания по предната част на л.а.Инфинити Q30S. По отношение уврежданията следва да се има предвид съставеният от ответника опис, който съставлява извънсъдебно признание относно неизгодни за страната обстоятелства, ползващо се с доказателствена сила срещу нея. От приетата по делото съдебно-техническа експертиза, която съдът кредитира изцяло като обективно и компетентно изготвена и неоспорена от страните, се установява причинната връзка между противоправното поведение на св.Ф. и настъпилите увреждания по автомобила. Вината съгласно чл.45, ал.2 ЗЗД вината се предполага до доказване на противното, а посочената презумпция не е опровергана. Следователно, установяват се всички предпоставки по чл.45 ЗЗД да се ангажира отговорността на прекия причинител, като възраженията на ответника против това се намират за неоснователни.

От горното следва, че обективните предпоставки на иска по чл.432 КЗ са налице в конкретната хипотеза и същият иск се явява доказан по своето основание.

Възражението за съпричиняване, направено от ответника, съдът намира за неоснователно. Съпричиняването изисква противоправно поведение на пострадалия във връзка с настъпилия вредоносен резултат. В конкретния случай пострадал е юридическо лице, собственик на увредения автомобил, а увреденият автомобил е управляван от св.Ф., следователно не би могло да има съпричиняване, а евентуално съизвършителство, когато причинители на вредите са повече от едно лице, различни от пострадалия. При съизвършителство всеки от причинителите отговаря за цялата обезвреда спрямо увредения –

чл.53 ЗЗД, поради което последният има иск срещу всеки от причинителите за цялото обезщетение, което му се дължи. Отделно от това, по делото не се установи св.Ф. да е нарушила правилата за движение по пътищата, дори и да се приеме, че нейното поведение би могло да бъде окачествявано като съпричиняване.

Съгласно чл.386, ал.2 КЗ при настъпване на застрахователно събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение, което е равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието. В разпоредбата на чл.390 КЗ е уредено изплащането на обезщетение при т.нар.“тотална щета“. Съгласно чл.390, ал.2 КЗ тотална щета е увреждане, при което стойността на разходите за необходимия ремонт надвишава 70 на сто от действителната му стойност. Според съдебно-техническата експертиза по делото действителната стойност на процесния автомобил, определена по средни пазарни цени към датата на произшествието, е 37 202 лв., а пазарната стойност на ремонта за възстановяване на описаните от застрахователя повреди е 36 381 лв., или в конкретния случай е налице тотална щета по смисъла на чл.390, ал.2 ТЗ. Според трайно установената съдебна практика по въпроса, в този случай размерът на обезщетението е съизмерим с пазарната стойност на застрахованото МПС непосредствено преди ПТП, като това е стойността, срещу която може да се закупи друг автомобил от същия вид и качество (чл.400, ал.1 КЗ). Или обезщетението, което застрахователят е следвало да изплати на ищеца е 37 202 лв. Вместо това застрахователят е заплатил сумата 12 940,20 лв., която не е достатъчна да възмезди ищеца за понесените вреди. На същия следва да се присъди разликата от 24 261,80 лв., след приспадане на получената при продажбата на скрап на процесния автомобил сума от 1 920 лв., или сумата 22 341,80 лв. Неоснователно е възражението на застрахователя, че от дължимото обезщетение следва да се приспадне стойността на запазените части, която според експертизата се равнява на 8 204 лв., тъй като за запазената част от автомобила пострадалият в конкретния случай е получил сумата 1 920 лв., а разпоредбата на чл.386, ал.2 КЗ изисква същият да бъде обезщетен за действително претърпените вреди. Или от значение е действително получената от него стойност за остатъка от автомобила, а не хипотетична такава. Отделно от това, разпоредбата на чл.390, ал.1 КЗ изисква при изплащане на обезщетение, определено като тотална щета на моторно превозно средство, регистрирано в Република България, ползвателят на застрахователна услуга да представи пред застрахователя удостоверение от компетентните регистрационни органи за прекратяване на регистрацията на моторното превозно средство. А в чл.18а от НАРЕДБА № I-45 от 24.03.2000 г. за регистриране, отчет, спиране от движение и пускане в движение, временно отнемане, прекратяване и възстановяване на регистрацията на моторните превозни средства и ремаркета, теглени от тях, и реда за предоставяне на данни за регистрираните пътни превозни средства, е предвидено, че за прекратяване регистрацията на МПС е необходимо собственикът да представи документи, че превозното средство е прието за разкомплектоване. В аспекта на посочените норми, собственикът на увредено при условията на тотална щета МПС не би могъл да реализира автомобила на свободния пазар, а само чрез продажба за разкомплектоване, за да получи застрахователно обезщетение при условията на чл.390 КЗ. Съответно от стойността на тоталната щета следва да се приспадне

стойността, получена от увредения при продажбата на скрап, а не друга стойност. В обобщение искът се явява основателен и следва да се уважи за сумата 22 341,80 лв., като се отхвърли за разликата до пълния предявен размер от 23 545,80 лв. след допуснатото изменение.

По отношение претендираната законна лихва е формирана съдебна практика по въпроса относно това кога застрахователят изпада в забава да плати обезщетение при тотална щета на автомобила – решения по т.д.№1256/2014 г., т.д.№775/2014 г. и т.д. №2278/2017 г. на ВКС, според която забавата настъпва от момента на представяне на доказателства за прекратяване на регистрацията, считано от който момент следва да бъде присъдена и законна лихва. В настоящия случай регистрацията на увредения лек автомобил е прекратена на 26.01.2023 г., а доказателства за това са представени на 06.03.2023 г. (с молбата на ищеца от л.167 и сл.), следователно законната лихва следва да се присъди от посочения момент до окончателното плащане. Претенцията за заплащане на законна лихва за периода от 28.03.2022 г. до 05.03.2023 г. следва да се отхвърли.

При този изход на спора и с оглед направените от двете главни страни искания, всяка от тях има право на разноски на основание чл.78, ал.1 и ал.3 ГПК. При изчисляване размера на дължимите разноски следва да бъде съобразено, че ответникът има право на разноски и при прекратяване на производството съгласно чл.78, ал.4 ГПК (предвид допуснатото изменение на иск с частично прекратяване на производството), както и това, че плащането на сумата 12 940,20 лв. е извършено след подаване на исковата молба, поради което по аргумент за обратното е приложима нормата на чл.78, ал.2 ГПК.

Ищецът е заплатил такси и направил разноски за: държавна такса за образуване на делото в размер 1 483,40 лв. (4 % от заявената претенция); такса за съдебно удостоверение в размер 5 лв.; възнаграждение на вещо лице в размер 345 лв., като е заплатил и адвокатско възнаграждение по банков път в размер 1 950 лв., общо 3 783,40 лв. От тях съразмерно на уважената и платена в хода на процеса част от исковата претенция следва да му бъдат присъдени 3 599,46 лв. ($3\,783,40\text{ лв.} \times (22\,341,80\text{ лв.} + 12\,940,20\text{ лв.}) / 37\,084,99\text{ лв.}$)

Ответникът претендира адвокатско възнаграждение в размер 2 040 лв., платено изцяло в брой. В полза на тази страна се следват още разноски за вещо лице в общ размер 495 лв. От общият размер на разноските на ответника – 2 535 лв., съразмерно на отхвърлената и прекратена част от исковата претенция следва да се присъди сумата 1 007,79 лв. ($2\,535\text{ лв.} \times (1\,204\text{ лв.} + 13\,539,19\text{ лв.}) / 37\,084,99\text{ лв.}$)

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „ЗД БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482, седалище и адрес на управление гр.София, бул.“Джеймс Баучер“ №87, представлявано от С.С.П. и К.Д.К. да заплати на „ЛАЙТ ХАУС“ ООД, ЕИК 160118335, седалище и адрес на управление гр.Пловдив, ул.“Рая“

№64, представлявано от Г.Щ.Ф. и Щ. Г. Ф., **сумата 22 341,80 лв.** (двадесет и две хиляди триста четиридесет и един лева и 80 ст.), ведно със законна лихва от 06.03.2023 г. до окончателното плащане, представляваща обезщетение за имуществени вреди вследствие пътнотранспортно произшествие, състояло се на 26.03.2022 г. в гр.Пловдив, на кръстовището между **** и **, причинено виновно при управление на лек автомобил Опел Вектра с рег.№**, за който автомобил е сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите със „ЗД БУЛ ИНС“АД, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над горния размер до пълния предявен такъв от 23 545,80 лв., както и искането за присъждане на законна лихва за периода от 28.03.2022 г. до 05.03.2023 г., като неоснователни.

ОСЪЖДА „ЗД БУЛ ИНС“АД, ЕИК 831830482, седалище и адрес на управление гр.София, бул.“Джеймс Баучер“ №87, представлявано от С.С.П. и К.Д.К. да заплати на „ЛАЙТ ХАУС“ООД, ЕИК 160118335, седалище и адрес на управление гр.Пловдив, ул.“Рая“ №64, представлявано от Г.Щ.Ф. и Щ. Г. Ф., **сумата 3 599,46 лв.** (три хиляди петстотин деветдесет и девет лева и 46 ст.) – такси и разноски за производството по т.д.№398/2022 г. по описа на ОС Пловдив, ТО, XVI състав.

ОСЪЖДА „ЛАЙТ ХАУС“ООД, ЕИК 160118335, седалище и адрес на управление гр.Пловдив, ул.“Рая“ №64, представлявано от Г.Щ.Ф. и Щ. Г. Ф., да заплати на „ЗД БУЛ ИНС“АД, ЕИК 831830482, седалище и адрес на управление гр.София, бул.“Джеймс Баучер“ №87, представлявано от С.С.П. и К.Д.К. **сумата 1 007,79 лв.** (хиляда и седем лева и 79 ст.) – деловодни разноски за производството по т.д.№398/2022 г. по описа на ОС Пловдив, ТО, XVI състав.

Решението подлежи на обжалване пред Апелативен съд Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____